

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

вул. Хрещатик, 6, м. Київ, 01001, тел./факс: (044) 278-21-62,

E-mail: donm@kyiv-oblosvita.gov.ua Web: www.kyiv-oblosvita.gov.ua Код ЄДРПОУ 02143614

12.03.2020 № 12-01-18/927

На № _____ від _____

**Керівникам місцевих органів
управління освітою**

Керуючись листом Міністерства освіти і науки України від 11.03.2020 № 1/9-154 про запровадження карантину в закладах освіти усіх типів та форм власності для попередження поширення коронавірусної інфекції COVID-19, на виконання наказу департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації від 11.03.2020 № 64 «Про тимчасове призупинення освітнього процесу в закладах освіти усіх типів та форм власності» надсилаємо для використання в роботі **Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти за дистанційною формою навчання** (додаються), розроблені КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» з урахуванням Методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти в 2019/2020 навчальному році (лист МОН від 01 липня 2019 року № 1/11-5966).

Просимо у період карантину організувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти області **за дистанційною формою навчання** відповідно до освітніх програм закладів.

Заклад освіти може обирати модель організації дистанційного навчання відповідно до власних матеріально-технічних можливостей, використовуючи:

- веб-сайт закладу;
- електронну пошту, соціальні мережі, блоги педагога;
- інструменти цифрового навчання (<https://miyklas.com.ua/>, www.edmodo.com);
- Google-сервіси (Classroom);
- системи дистанційного навчання А-Tutor, e-Front, Moodle тощо.

Для організації навчання рекомендуємо програмне та навчально-методичне забезпечення, розміщене на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України (доступно за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>), електронні підручники (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pidruchniki/elektronni-pidruchniki>), електронну бібліотеку департаменту освіти і науки (<https://books.kyiv-oblosvita.gov.ua/>), бібліотеки закладів освіти, а також освітній портал КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (<https://www.kristti.com.ua/uvaga/>), де розміщено:

- Методичні рекомендації щодо особливостей навчання учнів початкових класів в умовах дистанційного навчання;
- Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу з навчальних предметів в основній та старшій школі в умовах дистанційного навчання;
- Методичні рекомендації щодо психолого-педагогічного супроводу під час дистанційного навчання;
- Методичні рекомендації для педагогічних працівників щодо організації навчання учнів з особливими освітніми потребами;
- Інформаційні ресурси для формування ключових компетентностей у педагогів та учнів.

Крім цього, педагогічним працівникам та здобувачам освіти будуть запропоновані тематичні вебінари (див. <https://www.kristti.com.ua/uvaga/>).

Просимо довести до відома учасників Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів та педагогічних працівників, що IV (заключний) етап олімпіад переноситься на квітень 2020 року (про терміни їх проведення буде повідомлено додатково).

Відбірково-тренувальні збори проходили дистанційно згідно з додатком 1 до наказу департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації від 04.03.2020 № 56 (за детальною інформацією звертатися до відповідальних за їх проведення з кожного навчального предмета).

Відповідальні особи:

за організацію дистанційного навчання – Алла Борбіт, завідувачка відділу дистанційної освіти КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», моб. тел. 096 759 50 39;

за проведення тренувальних зборів – Галина Рибитва, завідувачка відділу роботи з обдарованими дітьми КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», моб. тел. 067 225 07 97;

за проведення курсів підвищення кваліфікації – Зінаїда Майборода, керівниця навчального відділу КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», моб. тел. 097 149 03 91.

Додаток: на 3 арк. в 1 прим.

В.о. директора департаменту

Ж. Осипенко

Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання

Технології дистанційного навчання:

- кейс-технологія - заснована на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіо-візуальних та мультимедійних навчально-методичних матеріалів та їх розсиланні для самостійного вивчення та організацією регулярних консультацій з викладачами (тьюторами) традиційним або дистанційним способом;
 - ТВ-технологія - базується на використанні систем телебачення для доставки навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій з викладачами (тьюторами);
 - Інтернет-мережева технологія - базується на використанні мереж Інтернет та телекомунікацій для забезпечення навчально-методичними матеріалами та інтерактивної взаємодії між суб'єктами навчання;
 - змішана технологія
- Пропонуємо під час карантину використовувати змішану технологію, поєднуючи кейс та інтернет-мережеву.

1. Вибір стратегії організації дистанційного навчання

Стратегія дистанційного навчання має бути узгоджена з педагогічними працівниками закладу освіти, що безпосередньо долучені до процесу, та затверджена наказом керівництва закладу освіти, який врегульовує організацію дистанційного навчання на період карантину.

Рекомендуємо обирати такі стратегії:

Стратегія асинхронного дистанційного навчання

Учасники освітнього процесу не спілкуються у режимі реального часу і обмежені лише конкретними періодами часу, у який мають бути завершені окремі етапи роботи.

E-mail дистанційне навчання здійснюється через листування учителя і учнів через мережу Інтернет. Класичний варіант E-mail навчання передбачає отримання учнем щоденних у один і той же час поштових повідомлень, що містять невелику кількість текстового матеріалу та перевіірочні питання до нього. До листа також можуть входити активні посилання на додаткові матеріали (статті з періодичних видань, оригінальні тексти, презентації, відео фрагменти), що їх можна переглянути у мережі Інтернет.

Для спрощення доставки матеріалів до учнів можна їх надсилати всім учасникам навчання одним листом, вказавши їхні електронні адреси через крапку з комою у рядку адресування. По завершенні періоду дистанційного навчання учню надаються перевіірочні завдання, що складені з питань, які надавалися під час вивчення окремих фрагментів матеріалу.

Стратегія навчання на платформах соціальних мереж

У обраній соціальній мережі (Google+, FaceBook тощо) створюється окрема група (коло, спільнота), на якій учитель розміщує навчальні матеріали. Це можуть бути як його власні матеріали, так і матеріали інших авторів з теми, що знайдені у в Інтернеті, або у тій же самій соціальній мережі. Учням пропонується ознайомитися з матеріалами і написати до них коментар на задану тему (можуть бути як однакові, так і різні) і встановленого обсягу. У цьому випадку краще використовувати завдання, які потрібно обговорювати, хоча, і розрахункові завдання допускаються. Наприклад, для невеличкого есе-коментаря достатньо 1000 – 1200 символів без урахування відступів, а відповідь на розрахункове завдання може виглядати як звичайне число, або зображення сторінки зошита з його розв'язанням.

При такій формі асинхронного спілкування матеріали і відповіді доступні всім учасникам навчального процесу, але, за необхідністю, вчитель може звернутися до учня через панель швидких сповіщень (чат). Слід зазначити, що характер створеної спільноти має бути таким, щоб вчитель мав можливість керувати сторінкою і вилучати невдалі матеріали і

коментарі, розміщені на ній учнями. Також для зручності можна обрати формат спільноти з обмеженим доступом (тільки для учасників спільноти).

Стратегія синхронного дистанційного навчання

Вимагає від учасників освітнього процесу одночасної присутності у віртуальному середовищі хмарного сервісу або програми. Здійснюється шляхом організації одночасної зустрічі учасників навчання через різноманітні сервіси для on-line спілкування (Skype, GoogleTalk, спільні документи).

Звертаємо увагу, що організація такої форми роботи може бути досить складною при великій кількості учасників освітнього процесу (безкоштовні сервіси для спілкування підтримують невелику кількість учасників, не всі учасники своєчасно під'єднуються до зустрічі через технічні складнощі налаштувань пристрою чи швидкості Інтернет-зв'язку тощо), тому цю форму доцільніше використовувати як додатковий елемент іншої форми асинхронного дистанційного навчання. Наприклад, учні поділяються на групи, кожній з яких надається завдання скласти (відредагувати, обговорити тощо) спільний навчальний матеріал, розташований на сервісі спільних документів. Тоді учасники групи самі зв'язуються між собою для виконання завдання, а результати (за необхідності й процес) його виконання учитель може спостерігати у обраному хмарному середовищі або отримати його від учнів електронною поштою.

2. Планування та організація самостійної роботи учнів

На основі аналізу організації самостійної роботи учнів за традиційною формою навчання, відповідно до навчального плану, потрібно розробити навчально-тематичний план самостійної роботи учнів в умовах проведення дистанційного навчання для кожного навчального предмету.

Доцільно сформулювати завдання для самостійної роботи учнів, враховуючи особливості використання технічних засобів підтримки дистанційного навчання. При цьому потрібно брати до уваги, що не всі форми та методи самостійної роботи учнів можна автоматично перенести в електронне навчальне середовище. Учителю необхідно спроектувати весь цикл завдань за темами, що вивчаються. Звичні для традиційної школи форми навчання адаптуються для роботи з гаджетами: вірші у формат відеозапису, контрольні роботи – у формат тестів.

При виконанні учнем самостійної роботи вчителю рекомендовано:

- забезпечити відповідний рівень допомоги та підтримки самостійної роботи учнів;
- сформулювати перелік завдань учням;
- визначити, які завдання доцільно виконувати індивідуально, а які в малих групах (до складу малих груп як правило входять 3—5 учнів);
- рівень завдань та технічної підтримки, яка потрібна для його виконання, повинен підібрани адекватно до навчальних можливостей учня;
- на рівень завдань не повинен впливати загальний рівень володіння учнями інформаційними технологіями;
- не можна пропонувати завдань, виконання яких потребує дуже багато часу, або використання спеціального програмного забезпечення та інформаційних ресурсів, яких немає у наявності, або якими учень ще не володіє.

Особливу увагу потрібно приділяти створенню прозорої оцінки результатів навчання учнів. Беручи до уваги, що самостійна робота може виконуватися і групою учнів, потрібно також сформулювати прозору стратегію оцінювання внеску кожного учня у виконання завдання, або прийняти рішення про виставлення однієї і тієї ж оцінки всім учням групи.

Окремо потрібно розглянути питання зберігання результатів самостійної роботи учнів. Це дозволить уникнути питань щодо справедливості виставлення оцінки. Необхідно розробити загальну стратегію діяльності педагогічного колективу або окремого вчителя з питань інформування батьків щодо особливостей проведення та оцінювання самостійної роботи учнів. Така стратегія залежить від низки факторів, і може бути прийнята на основі загальної політики школи.

3. Час та умови проведення занять

Організація електронних консультацій та безперервної підтримки учня під час навчання є обов'язковим елементом діяльності вчителя. Час та умови проведення занять потрібно планувати заздалегідь. Обговорення результатів навчання можна проводити в режимі реального часу, наприклад, у межах спеціально організованого вебінару. Рекомендується також орієнтувати учнів старших класів на самостійне проходження он-лайн тестів, яких багато в мережі Інтернет у вільному доступі. У разі виникнення питань, учень може у будь-який момент звернутися до вчителя онлайн. Школярів молодших класів має супроводжувати ще й тьютор – це може бути мама, бабуся, няня чи будь-яка інша людина, яка організовує процес навчання малюка, орієнтуючись на настанови вчителя.

Наприклад, TestProvider (<http://www.testprovider.com>), тренувальне on-line тестування (підготовка до ЗНО) <http://194.44.221.30:8180/index.jsp> тощо.